

Halászsati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XV. évfolyam

2014
február

A Magyar Haltermelők és Halászsati Vízterület-hasznosítók
Szövetségének Lapja

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György
E LAPSZÁMUNK A VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

Új ügyvezető igazgató a MAHAL élén

A Magyar Haltermelők és Halászsati Vízterület-hasznosítók Szövetségének (MAHAL) elnöksége tavaly december 5-én három pályázó közül Dr. Szathmári Lászlót választotta új ügyvezető igazgatónak. Az egyhangú választás egyben a százszázalékos bizalmat is jelentette, ami az új tisztségviselőnek igen fontos háttérrel szolgál a nem könnyű feladatok elvégzéséhez. A Nyugat-Magyarországi Egyetem docense a katedráról ült be az érdekképviseleti székbe. A bemutatkozó beszélgetésből kiderül, hogy az 59 éves Szathmári László milyen tervekkel készült az új feladatkör ellátására.

• Igazgató úr, úgy ismerem meg Önt, mint aki az oktatásban, a kutatás-fejlesztésben, az innovációban éli mindennapjait. Persze, tudom, hogy a gazdasági életben is eltöltött néhány évet...

– Elnézését kell kérnem, hogy mindjárt az interjú elején pontosítok: a gazdasági életben három évtizedet töltöttem el, hiszen csak a Hortobágyi Halgazdaságban dolgoztam húsz évet. Az egyetemi diploma megszerzése után itt volt az első munkahelyem, mivel a halkeltető üzem vezetőjének neveztek ki. A Hortobágyi Halgazdaságtól tudtam külföldi munkát vállalni, ahová 1993-ban vissza is mentem. A vizsziailleszkedésem azonban nem járt sikerrel, ezért a második diplomám segítségével külkereskedelmi osztályvezetőként dolgoztam a Debreceni Konzervgyárban. Az itt eltöltött öt évet a halas pályáról való kitérőnek is mondhatnám, mivel a TEHAG-tól (Garádi Péter volt az igazgató) 1998-ban kaptam egy új ajánlatot: a kereskedelmi osztály vezetőjének kértek fel. Itt igen komoly export-import tevékenységet, technológiatranszfert végezünk, sőt, a termelési folyamatokba is bekapcsolódhattam.

• Elnézést, hogy rosszul készültem, de mikortól kapcsolódott a tudományos területéhez?

– A TEHAG-nál volt egy „hétköznapi” problémám: Debrecenben volt a házunk, amit nem sikerült egy budapesti vagy Budapest-környéki házra cserélnünk, így

Dr. Szathmári László

Debrecenből ingáztam Százhalombattára. A TEHAG-os időszakot ez nehezítette, ám jól jött a Környezetvédelmi Minisztérium megkeresése, amelyben a Hortobágyi Halgazdaság vezérigazgatói posztját ajánlották fel. Két nem után mondtam csak igent a miniszternek, Turi-Kovács Bélának, így kerültem vissza Hortobágyra. Bevallom őszintén, nem volt sikeres ez a rövid időszak az életben, mert túl sok olyan problémával kellett megküzdönni, ami nélkülözötte a szakmaiságot. 2001-et írtunk ekkor, s a

Tartalom

Fontos változások az új évben!	3
Szakember-találkozó Gödöllőn	4
Régi-új elnök az RDHSZ élén	6
Halasok a gáton	8
Édesvízi halászat és haltenyésztés Franciaországban	10

privatizációs ügyek ekkor zajlottak a cégnél, amelynek a gazdasági helyzete, a műszaki-fizikai állapota is sok-sok kívánnivalót hagyott maga után. Fél év után lemondtam a vezérigazgatói posztról, s úgy egyeztünk meg az akkori igazgatósággal, hogy miután a halkereskedelembe adóttak a kapcsolataim, ott maradok kereskedelmi igazgatónak. Rá két évre – természeti, közgazdasági és egyéb szerencsés körülmények hatására – a hortobágyi cég gazdálkodását sikerült egyenesbe hozni, a jelentős veszteségeket leküzdöttük, és sikerült a gazdálkodási mérleget nullára teljesíteni. Am mielőtt még véglegesnek mondhattam volna ezt a munkahelyet, a mosonmagyaróvári egyetemről – itt doktoráltam – kaptam egy meghívást, hogy vállaljak el egy docensi állást. Ha nem vállaltam volna el, akkor ez az egyetemi státusz megszűnt volna. Léptem hát egy nagyot, s ötszáz kilométerrel távolabb kezdtem dolgozni. Nos, az egyetemen kezdtem ismét bekapcsolódni a tudományos életbe. Nem bántam meg, sőt, ma is óraadóként dolgozom az egyetemen, s a halgazdálkodási szakirány tananyagait oktatom. A kutatási pénzek megszerzési lehetőségei viszont igencsak beszűkültek az egyetemen, s ha erre nincs pályázati pénz, akkor az egyetem nem tudja finanszírozni ezt a tevékenységet.

• Mindez akkor megmagyarázza, hogy miért pályázta meg a szövetség ügyvezető igazgatói posztját...

– Így igaz, bár nem titok, hogy már tavaly nyáron, a szigetvári halfőzőversenyen megkerestek azzal, hogy pályázzam meg ezt az állást. S miután többen a támogatásukról biztosítottak, két hónapi gondolkodás után

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

dás után megírtam a pályaművem. Viszszatérve az első kérdésre: harminc évig gyakoroltam azt, amit az egyetemen oktattam és oktatok ma is.

• Nem zavarja-e meg az oktatói munka folytatása az igazgatói tevékenységét?

– Nem, mert az oktatási tevékenységemet minimálisra csökkentette az egyetem, heti nyolc órát kell a katedrán eltöltenem, de később, a tenyészdíszokban ez a kötelezettség már nem zavarja a szövetségi munkát.

• Milyen programmal készült az új állás betöltéséhez? A szövetség helyzete – akárcsak annak idején a Hortobágyi Halgazdaságé – nem éppen rózsás, hiszen komoly pénzihiánnyal kell megküzdenie. Egy érdekképviseletnél azonban nem a pénzszerzésnek kellene a legfontosabb feladatnak lennie, hanem az alapszabályban rögzített célokat kell(ene) megvalósítani.

– Való igaz, hogy vannak anyagi hiányosságok, de remélem, hogy ezt év végéig megoldjuk. Ugyanakkor teljesen egyetértetek azzal, hogy az alapszabályban rögzített célokat kell megvalósítani, s ehhez is készítettem a pályázatomat. A megvalósítandó programjaim között szerepel, hogy a halfogyasztás növeléséhez a közösségi marketing programot kell tovább fejleszteni, s a meg nem valósult programelemeket tovább vinni. Persze, elsődlegesen most a pályázati lehetőségeket kívánom maximálisan kihasználni, hiszen ezekből pénzt tudunk szerezni. S nem csak a Halászati Operatív Program kereteire gondolok, hanem más körből is lehetséges a szövetségi tevékenység finanszírozása. Lényegesnek tartom a HOP 3. tengelyének idén megnyíló pályázati lehetőségét, amit rövid időn belül kell lebonyolítani, mert alig egy év áll majd rendelkezésre. De készen állunk az új támogatási rendszerben való részvételre is. Nem titkolom, hogy kutatási, felső oktatási intézményekkel együtt tudnánk ezekben az új programokban részt venni, amelyekhez természetesen az innováció iránt érdeklődő gazdasági szerveze-

tek is kapcsolódhatnak. Céлом, hogy a FEAP-ban erősebb képviseletet valósítsunk meg. Az elmúlt időszakban kicsit „öszvér megoldás” született, hiszen a MAHAL a MASZ-szal közösen képviseltette magát a nemzetközi érdekképviseletben. Úgy érzem, hogy a nemzetközi tapasztalataim alapján (az igazgató öt nyelven beszél, a szerk.) az elképzeléseimet meg tudom valósítani, és a MASZ-szal közös nevezőre jutunk. Ehhez kapcsolódóan az is célom, hogy a környező ponty-tenyésztő országok érdekképviseleti szervezeteivel szélesebb együttműködést építsünk ki, hiszen a csehekkel, a lengyelekkel, a horvátokkal, a szerbekkel, esetleg a Balti-államok képviselőivel lehetne egy közös (tógazdasági) platformot létrehozni. Persze, az intenzív termelést sem hanyagolhatom el, hiszen az akvakultúra ezen ága igen komolyan fejlődik idehaza is. Nem mondhatunk le a hal áfájának a mérsékléséről sem, ezt a kérdést továbbra is napirenden tartjuk. Miként azt is, hogy a jól működött környezetgazdálkodási program tovább éljen, mert ez sokat segítene a tógazdaságok gazdálkodási helyzetén. A természetes vizek halállományainak rehabilitációjához az akvakultúra segítségét is kérjük, ugyanis ma már léteznek olyan cégek, amelyek a védett, veszélyeztetett halfajokat is képesek előállítani, szaporítani, illetve a természetes vizek nem veszélyeztetett, fogható halfajait pótolják. Lényeges lenne a technológia transzfer kialakítása, Dinnyésen egy oktató bázis létrehozása (ez a munka már megkezdődött), illetve komoly szakmai segítséget kívánunk nyújtani a halászati szakoktatás újra indításához is. A szövetség tagjai számára a szakmai utak hagyományait szeretném fenntartani. Az új jogszabályokat, rendeleteket, és elnökségi anyagokat minden tag számára eljuttatunk még a megvitatás előtt, és a végső formában is.

• Az elhangzottakkal kapcsolatban József Attila sorai jutnak eszembe: Rendezni végre közös dolgainkat, ez a mi munkánk, és nem is kevés. Szóval lesz miért dolgozni, de engedjen meg egy pótkérdést. Hogyan kívánja a tagsággal a kapcsolattartást erősíteni?

– Talán ezzel kellett volna a programismertetésemet kezdeni. Az nekem természetes, hogy a tagsággal élő, szoros kapcsolatot szeretnék kialakítani. Ismerem őket, hiszen közülük jöttem, így nagyon fontosnak tartom, hogy napi szinten kommunikáljunk. Balogh József úrral, a szövetség tiszteletbeli elnökével arról is beszélünk, hogy a tagozati rendszert meg kell újítani. Ez azt jelenti, hogy kisebb közösségeket alakítunk ki, és kisebb érdekvédelmi csoportokat hozunk létre.

• Lesz-e az apparátusban bővítés?

– A közeli jövőben nem, mert erre jelenleg nincs pénzünk. De a tervekben szerepel, hogy ha a szövetség pénzügyi helyzete stabilizálódik, akkor szükségünk lesz egy olyan kapcsolattartó, nyelveket beszélő, szakirányú végzettségű kollégára, akivel az apparátus erősödik.

• Fontosnak tartja-e a Halászati Lapok megjelenését?

– Igen, de egy-két kritikát is megfogalmaznék a lappal kapcsolatban. Átolvasva az utolsó öt évfolyamot azt láttam, hogy két olyan írásom is megjelent, amelyeket már korábban is publikáltam, viszont nem jelezték a forrást. Így viszont úgy tűnt, hogy magamtól plagizálok. A másik megjegyzésem: nagyobb teret adnék a másik érdekképviselet munkájának a bemutatására, mert ilyen formában a Halászati Lapok a MAHAL belső információs újságja. De még egyszer hangsúlyozom, hogy a lapra szükség van, persze, a kiadásához szükséges anyagi forrásokat meg kell erősítenünk.

• Köszönöm az építő kritikát. Az első megjegyzéséhez csak annyit fűznék, hogy igaza van, a forrást meg kell jelölni. A másik megjegyzéséhez annyit tennék, hogy amióta a MASZ megalakult, próbáltunk szoros együttműködést kialakítani a két szervezet között. Ennek voltak sikeres, és kevésbé sikeres állomásai. A Halászati Lapok esetében a finanszírozás az, ami gátat szabott a szorosabb együttműködésnek, ugyanis a MASZ-nak nincs pénze arra, hogy a lap költségeiből bármekkora összeget is átvállaljon. Így viszont – miután a Halászati Lapok a kezdetektől a MAHAL-é – nem tudunk a tervezett szerinti lapfelületet a MASZ részére biztosítani. De így is jelenik meg a MASZ-tagokról írás, hír. Végezetül: olyan embert ismertem meg a beszélgetés során, aki jól ismeri a halas szakmát, aki alaposan utána jár a dolgoknak, aki jártas az ügyek intézésben, a pályázatok készítésében. Bízom abban, hogy a szövetségi élet rövid időn belül „felvirágzik”.

– Én is ebben bízom, és ezért fogok dolgozni. S talán a beszélgetés elején kellett volna mondanom, hogy megköszönöm az elnökség, a tagság bizalmát abban, hogy a pályázatomat előnyben részesítették. Kérem a további bizalmukat is, amit a tettemmel szeretnék meghálálni!

H. Gy.

A VÍZ-HAL-EMBER KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY

A negyvenedik ételosztás Gyulán

Balogh Lajos önkormányzati képviselő szervezésében 40. alkalommal rendeztek ételosztást Gyulán, 2013. december 21-én. 750 adag halászlét és 750 adag magyaros puliszkát osztottak ki a rászorulóknak között. Az eseményt nagy érdeklődéssel övezte, hatalmas sor alakult ki már jóval az osztás tervezett időpontja előtt. Az étel mellett nagy mennyiségű ruhaadományból is lehetett válogatni, illetve kisorsoltak 3 színes TV-t is. A szarvasi Víz-Hal-Ember

Közhasznú Alapítvány munkatársai aktív szerepet vállaltak a hal alapanyag beszerzésében és előkészítésben, melyet a Hortobágyi Halgazdaság, a Halászati és Öntözési Kutató Intézet (HAKI) és a szarvasi Aranykárász Bt. ajánlottak fel. Az ételleket a Szent György Lovagrend, a Történelmi Vitézi Rend és az Ételosztás Ószinte Szívvel Egyesület tagjai készítették el. A rászorulóknak nevében is köszönjük a felajánlásokat és mindenki segítségét!

Fontos változások az új évben!

Számos horgászokra vonatkozó változás lépett életbe 2014. január 1-jétől. A módosítások érintik többek között az állami horgászjegyeket, a fogási naplókat, de egyes halfajok kifogható méretét és napi kifogható mennyiségét is. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) rövid tájékoztatót állított össze a legfontosabb tudnivalókról.

Az Országgyűlés 2013. december 17-i döntésével módosított, a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény, valamint a kihirdetés előtt álló a halgazdálkodás és a halvédelem egyes szabályainak megállapításáról szóló, 2014. január 1-jén hatályba lépett VM-rendelet alapján a horgászoknak a következő legfontosabb változásokra kell felkészülniük.

Állami horgászjegy

Az új szabályozásra való minél problémamentesebb átállás miatt a 2013. évre érvényesített állami horgászjegyek és a fogási naplók érvényessége 2014. január 31-ig meghosszabbításra került!

2014. évre érvényes állami horgászjegy váltására december végén, január elején kötik meg a forgalmazói szerződéseket a megyei halgazdálkodási hatóságok. A 2014. évi állami horgászjegy az új rendelet értelmében már 2015. január 31-ig lesz érvényes. Az állami horgászjegy díja 2014. évben is 2000 Ft.

Aki valamilyen ok miatt nem tudja kiváltani 2014. januárjában a jövő évi állami horgászjegyet, de az éves vagy több hónapra érvényes területi jegyet igen, és már január elején horgászni szeretne, annak a következők szerint kell eljárnia:

1. A területi jegy forgalmazónál a 2013. évi állami horgászjegye bemutatásával váltja ki a jegyet, melynek minden példányára a 2013. évi állami horgászjegy számát írja rá a forgalmazó, természetesen valamilyen módon jelezve, hogy ez a 2013. évi állami horgászjegy száma.

2. A horgász a területi jegy váltásakor nem adja le a fogási naplóját, mert ezt kell használnia, amíg a 2013. évi állami horgászjeggyel horgászik.

3. Amennyiben a kiváltott területi jegy 2014. január 31. után is érvényes, e dátum után csak akkor lehet vele horgászni, ha a 2014. évi állami horgászjegyet is kiváltják hozzá. Ebben az esetben a horgásznak az állami horgászjegy kiváltásakor, az állami horgászjegy forgalmazójával kell ráíratnia a 2014. évi állami horgászjegy-számot a ko-

rábban kiváltott területi engedélyre. Az állami horgászjegy-forgalmazó a régi állami horgászjegy száma mellé vagy alá írja az új állami jegy számát, és aláírásával, pecsétjével hitelesítse azt.

4. A 2014. évi állami jegy váltásakor természetesen már le kell adnia a 2013. évi fogási naplóját, és ekkor kapja meg az új rendszer szerint, az állam által kiadott fogási naplót.

5. 2013. évben vagy azt megelőzően kiadott állami horgászjegyek érvényességének bélyeggel történő meghosszabbítására 2014. évben nem lesz mód, a régi típusú állami horgászjegyek kivezetésre kerülnek.

A fogási naplót érintő változások

Az új halgazdálkodási és halvédelmi törvény hatályba lépése óta a fogási napló – nem a területi engedélyhez, hanem – az állami horgászjegyhez kapcsolt halfogásra jogosító okmány lett.

A 2013. évi fogási naplók érvényessége 2014. január 31-ig meghosszabbításra került!

Az új rendelet szerint a horgászok a 2013. évi fogási naplókat is legkésőbb 2014. február 28. napjáig kötelesek leadni annak a szervezetnek, amelynél a 2013. évi állami horgászjegyet kiváltották (ez esetben igazolást kell kérni a leadásról) vagy a 2014. évi állami horgászjegyet kiváltani szándékoznak. A szabályozás szerint legkésőbb állami jegy váltásakor le kell adni a fogási naplót.

Az új szabályozás szerint már annak is jogszerűen kiadható az állami horgászjegy, aki a határidőn túl, tehát 2014. február 28. után adja le fogási naplóját. Ebben az esetben viszont a horgásznak az állami horgászjegyéért kétszeresen díjat, 2014-ben 4000 Ft-ot kell fizetnie.

A fogási napló díja 200 Ft, díjmentesség fogási napló esetében nincs.

A horgászati tevékenységet érintő legfontosabb változások

Fontos változás, hogy változott több halfaj fajlagos tilalmi időszaka, kifogható mérete és napi kifogható mennyisége.

Öshonos, fogható halfajok fajlagos tilalmi ideje, kifogható mérettartománya, valamint a horgászatra és a rekreációs célú halászátra vonatkozó napi kifogható darabszáma:

A nem kedvezményes állami horgászjeggyel rendelkező személy nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen a táblázat szerinti napi darabszám-korlátozás alá tartozó öshonos halfajokból naponta fajonként 3 darabot, összesen legfeljebb 5 darabot foghat ki. A kifogott halat korábban kifogottal kicserélni tilos.

magyar név	fajlagos tilalmi időszak	kifogható halak mérettartománya	naponta kifogható darabszám
csuka	02. 01. –03. 31.	legalább 40 cm	3 db
balin	03. 01. –04. 30.	legalább 40 cm	3 db
sügér	03. 01. –04. 30.	minden	
fogassüllő	03. 01. –04. 30.	legalább 30 cm	3 db
kőstillő	03. 01. –06. 30.	legalább 25 cm	3 db
garda	04. 15. –05. 31.	legalább 20 cm	
domolykó	04. 15. –05. 31.	legalább 25 cm	
jászkeszeg	04. 15. –05. 31.	legalább 20 cm	
szilvaorrú keszeg	04. 15. –05. 31.	legalább 20 cm	
paduc	04. 15. –05. 31.	legalább 20 cm	
márna	04. 15. –05. 31.	legalább 40 cm	3 db
ponty	05.02. –05. 31.	legalább 30 cm	3 db
compó	05. 02. –06. 15.	legalább 25 cm	3 db
harcsa	05. 02. –06. 15.	legalább 60 cm, fajlagos tilalmi időszakban legalább 100 cm	3 db
sebes pisztráng	10. 01. –03. 31.	legalább 22 cm	3 db
menyhal	–	legalább 25 cm	3 db

A napi darabszám-korlátozással nem érintett öshonos halfajokból naponta összesen 10 kg fogható ki.

Fontos tudni, hogy 2014. január 1-jétől, a november 1. és március 15. közötti időszakokban a vermelő halállományok védelme érdekében szonár (halradar) használata a halfogási tevékenységhez tilos.

Az új rendelet megtiltja majd a horogra kívülről akadt hal megtartását és a szabályosan kifogott, 30 cm-nél nagyobb hal pedig csak leölve lesz elszállítható a vízpartról.

Az új jogszabályok még számos egyéb változást hoznak a horgászat szabályozásában. Fontos, hogy a horgászok és az egyesületi vezetők nyomonkövessék a jogszabályok megjelenését és tájékoztassák a horgásztársakat. A jogi kötőerejű és részletes szabályozást a vonatkozó jogszabályok tartalmazzák, az itt közölt csak tájékoztató jellegű információk.

A megyei kormányhivatalok földművelésügyi igazgatóságai, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal és a Vidékfejlesztési Minisztérium a továbbiakban is mindent megtesznek a horgászok minél szélesebb körű tájékoztatásáért.

Szakember-találkozó Gödöllőn

A IV. Halászati-Horgászati Szakember-találkozóra január 23-24-én került sor, a hagyományoknak megfelelően Gödöllőn, a kollégium Gorka termében. A rendezvényre 128 kolléga regisztrált, így a meghívott előadókkal együtt csaknem 140 szakember és érdeklődő részvételével kezdődött a rendezvény. Dr. Urbányi Béla tanszékvezető köszöntötte a megjelent kollégákat, majd Dr. Gyuricza Csaba, a szervező kar dékánja üdvözölte a megjelenteket.

Dékán úr kifejtette, hogy egy Tanszék és Kar akkor válik a hallgatók számára is értéket és tudást közvetítő egységgé, ha az oktatott tananyagok a gyakorlatból származó tapasztalatokon, az ottan érkező ingerek beépítésével kerülnek közvetítésre. A résztvevők száma alátámasztja azt, hogy a Halgazdálkodási Tanszék az ágazat egyik kiemelt szereplője a hazai és nemzetközi akvakultúrának, és nem véletlenül egyik kiemelten teljesítő szervezeti egysége a Karnak.

Az előadások a korábbi években megszokott forgatókönyv szerint zajlottak: a tanszékvezető, mint moderátor ismertette az előadó szakmai életútját, ezt követte a prezentáció, majd a kérdések és hozzászólások.

Az első meghívott előadó *Paolo Bronzi* volt, aki a World Sturgeon Conservation Society alelnökéeként a toktenyésztés és a kaviártermelés aktuális helyzetét tekintette át, kitérve a jövőbeli kihívásokra is. Előadásában bemutatta a toktermelés földrészenkénti megoszlását, hangsúlyozva, hogy ezen halfajok tenyésztésének fontossága azt követően, hogy 2013-ban betiltották a természetes fogásokból származó egyedek kereskedelmét (hús és kaviár formában egyaránt) felerősödött. A tradicionális toktenyésztő országok (volt szovjet tagköztársaságok) mellett megjelentek újabb termelők is (Kína vezető szerepet szerzett). Oroszország és Kína elsősorban a húsért tenyészt a tokfélleket, míg több országban (Olaszország, Egyesült Államok, Franciaország, Vietnam stb.) a kaviár-előállítás a cél. Mivel számos halászati akvakultúra, illetve egyéb tevékenységből származó termékeket illetnek kaviár elnevezéssel, így kiemelten fontos a kaviár fogalom definiálása, melyhez a Codex Alimentarius ad útmutatót. Ez alapján az *Acipenseridae* családból származó halak ikrájából, étkezési sóval kezelt terméket nevezhetjük kaviárnak. A kaviáron belül is több csoportot lehet megkülönböztetni az ovulációtól, valamint a kezelések alapján. 2001-től jelent meg a kereskedelemben az akvakultúra termelésből származó kaviár, melynek volumene 2012-ben 265 tonna volt. Forgalomba csak az előírások szerinti címkézéssel lehet kaviár termékkel kereskedni. A kaviár név alatti termékeket is kategorizálják: 1) valódi kaviár; 2) kaviár-helyettesít-

tők; 3) kaviár utánzatok; 4) kaviár szimulációk; 5) származékok és 6) a kaviárhoz való érzelmi gondolatátvitelt kihasználó termékek. Összességében a kaviár név használatával kereskedett termékek piaca 59 000 tonna, amiből csak 265 tonna a valódi kaviár. Vagyis: a kaviár nem mindig kaviár, tájékozódni kell, hogy mit vásárol meg a fogyasztó.

Borbély Gyula, a Jászkiséri Halas Kft. ügyvezetője előadásában a barramundi tenyésztés eddigi eredményeit mutatta be a vállalkozásának tapasztalatai alapján. Bevezetőjében elmondta, hogy a feladat, amit 6-7 éve kijelölt magának, egy „extrém útkeresésnek” tekinthető, mivel úgy kezdték meg ezen halfaj tenyésztéstechnológiájának kidolgozását, hogy bizonyos tenyésztéstechnológiai és tartástechnológiai területeken hiányos ismeretekkel rendelkeztek. A kezdeti problémák ellenére szisztematikusan munkával adaptálták a technológia egy részét, illetve bizonyos területeken saját fejlesztéseket vezettek be. Beállították a vízminőségi és sótűrési paramétereket, optimalizálták a takarmányozási és tartási technológiát, melynek eredményeképpen az irodalmi adatokban szereplő termelési mutatókat érnek el (6 hónap alatt 450-600 g/egyed méret). A jövőben a kereskedelmi oldalt kívánják fejleszteni, ezért feldolgozót létesítenek, valamint a szaporítást is megkísérik, így is mérsékelve az ivadékok import igényét, ezáltal a piaci kitettséget.

A harmadik előadó *ifj. Radóczy János* volt (Szabolcsi Halászati Kft.), aki egy konzorciális pályázat keretében megvalósuló K+F munka részeredményeiről számolt be. A munka célja a ponty tápos (keveréktakarmány) nevelésének kifejlesztése, nagytavi környezetben. A munkát a változó gazdasági környezet, a gabonaárak változó nagysága inspirálta, valamint az az igény, hogy a hagyományos technológiát rövidebb, 2-2,5 éves technológiára cseréljék. A munka felidejében elmondható, hogy van esély a célkitűzések realizálására, nyár közepén-végén már 2 kg átlagsúlyú egyedeket tudnak halászni, a takarmány-együttható 1,6-1,7 között változik. Egyedüli problémaként a hagyományos technológiával szembeni viszonylagos nagyobb kállódás jelentkezett, de a halak fitnessze és vitalitása, egészségügyi állapota kifogás-

talán volt. Megoldották az automata önetetést is (egyedi, speciális technológiával), így ez sem jelenthet korlátozó tényezőt a jövőre nézve. További vizsgálatokat kívánunk folytatni a kombinált (gabona és táp együtt) takarmányozás területén, analizálni kívánják a tápos nevelés hatását az ivarérésre, valamint azt, hogy a kombinált nevelésben (ragadozó hal melléhelyezés) milyen lehetőségek rejlenek.

Második külföldi meghívottként tartotta meg előadását *Dr. Hajime Matsubara* professzor, a japán Hokkaido Egyetemről. Előadása roppant izgalmas témát ölelt fel: az európai angolna mesterséges szaporításának lehetőségeiről számolt be. Profeszor úr bevezetőjében bemutatta, hogy a japán angolna esetében milyen módszerrel sikerült életképes, 1 éves állományt előállítani, kezdve a hormonális felkészítéstől az ivadékok tartásán át a takarmányozásig. Majd a japán angolna és az európai angolna hibridizációs munkáit elemezte, és következtetéseiben kitért a problémákra, a japán és európai angolna közötti faji különbségekre. Ezen problémák életlenni, szaporodásbiológiai (endokrin szabályozás) és táplálkozásbeli különbségeket ölelnek fel. Összefoglalásként elmondta, hogy együttműködve magyar kutatókkal valós esélyt lát arra, hogy ezt a halfajt 2016-ra sikerül szaporítani és ivadékokat felnevelni, mely utóbira világméretben eddig még nem volt példa.

A nap ötödik előadójaként *Gregorics László* (Halker Kft. résztulajdonosa, a Mirbest csoport egyik alapítója) tartotta meg gondolatébresztőnek szánt előadását. Mint kereskedő, a kereskedelmi oldalról szemlélve mutatta be a halászati ágazat problémáit, mivel az „ágazat pereméről más perspektívából láthatja a helyzetet”. A halas piac folyamatosan alakul, és a trendeket fel kell ismerni, mert ennek hiányában az ágazat lemarad, és azt lehet konstatálni, hogy az édesanyák leveszik az otthoni étlapjukról a halféleségeket. A kereskedői szektor a vevő igényeit lesi, és igyekszik azoknak megfelelni, míg a haltermelők „hisztis” embereknek tartják a kereskedőket, holott egymással és egymásért kívánnak boldogulni. A balatonboglári halászlé történetén keresztül szemléltetve mutatta be a piacra jutás nehézségeit, a megfelelő és folyamatos alapanyag-utánpótlás szervezésének kritikus pontjait. Vallja: az ágazat számára még időben jönne a szemléletváltás, melynek egyik sikerre vezető tényezője lehetne a saját márka és az összefogás.

Bardócz Tamás, a VM főosztályvezetője a horgászat és a halászat új szabályozási rendszerét mutatta be. Az új törvény és végrehajtási rendelet alapvető célja, hogy mindenhol sok hal legyen és ebből (is)

adódóan boldog horgászok legyenek a vízeken. A törvény kiemelten kezeli a halállományok védelmét, a tilalmi időket, próbálta keretek közé helyezni a halórzést, valamint a halgazdálkodási jog kérdéskörét. Komoly tárgyalások és egyeztetések előzték meg mind a törvényalkotást, mind a végrehajtási rendelet kidolgozását, és egyéves működést követően lehet majd az első értékelést megejteni, ezt követően lesz lehetőség a törvény és a rendelet szerinti módosítására.

A második nap első előadásában *Dr. Gécz Gábor* (SZIE-Gépészmérnöki Kar) a halászatban is alkalmazható levegő-víz hőszivattyú technológiáját ismertette, mely alkalmas kis tavak vizének temperálására. Bemutatta a hőszivattyú működési elvét, a különböző technikai megoldásokat, a megújuló erőforrások lehetőségeit. Esettanulmányon keresztül medencés és kistavi kutatási vizsgálatokban informálta a hall-

gatókat a tapasztalatokról, és elemezte a megoldás előnyeit és esetleges buktatóit. Egyöntetűen elmondható, hogy mind a medencés, mind a kistavi rendszerben a levegő-víz hőszivattyú technológia által lehetett a legköltséghatékonyabban 20 °C-on tartani a vízhőfokot, kora és késő őszi időszakban egyaránt. Összefoglalójában mint lehetőség és mint biztonságos energiaforrás jelent meg a levegő-víz hőszivattyú rendszer, ami a jövő halászatában és akvakultúrájában az energiaárakat is limitáló tényezőkké válnak. A hőszivattyú technika kiváló megoldásokat kínál.

Rendészeti kérdésekről *Busi László* rendőr alezredes (Tiszai Vízügyi Főkapitányság) számolt be, melyben a Tisza és a Tisza tó környezetében szerzett tapasztalatait ecsetelte. A hatáskörzetébe tartozó rendészet kimagasló eredményeket ér el országosan a felderített ügyek arányában, mivel országosan a feljelenté-

sek 22 százaléka területről származik, és a felderített esetek aránya közelíti a 90 százalékhoz. Előadásában beszámolt a horgászok fokozatosan növekvő jogkövető hozzáállásáról, de egyben a Főkapitányság hatékonysága és a törvény visszatartó ereje is hozzásegített az eredményes működéshez. Képekkel illusztrálta a különböző orvhor-gász és orvhalász technikákat, ismertette a kiszabható büntetéseket, a halgazdálkodási lehetőségeket, és az orvhalászat okait. Bizakodásának adott hangot, mely szerint az új törvény és végrehajtási rendelet tovább fogja javítani a vagyonvédelmet és az esetek felderítési hatékonyságát.

A középfokú oktatásról szólt *Huszi Gábor* igazgató-helyettes (Széchenyi Zsigmond Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium) prezentációja. Bemutatta az intézményt, annak infrastruktúrális hátterét, az oktatott szakmákat, valamint az improzálás gyakorlati feladatok elvégzését szolgáló tanüzemi lehetőségeket. A szakképző iskola Halász-haltenyésztő, Horgászkezelő és Elektromos halászgépkezelő szakképesítést adó képzésre kapott akkreditációt. Az oktatási struktúrában 30 százalék az elmélet és 70 százalék a gyakorlat aránya, és a gyakorlati képzésben a halászati ágazat egyes szereplőivel együttműködve adják át a tudást és az ismereteket a hallgatóknak. A szakma igényeihez igazodva kihelyezett képzéseket, munkaidő melletti továbbképzéseket és oktatásokat is vállalnak.

A szakmai nap utolsó előadója *Dr. Hegyi Árpád* (SZIE Mezőgazdaság- és Környezet-tudományi Kar) volt, aki egy konzorciális pályázati folyamatban lévő munkáiról és eredményeiről számolt be. A K+F feladat során egy mobil, a haváriákat gyorsan feltérképező vízvizsgáló berendezés kialakítása a cél, mely mind a halászat, mind a horgászat számára egyaránt alkalmazható szolgáltatásokat nyújthat. A prototípus 12 különböző vízpáraméterre képes egy időben mérni, és további cél, hogy bizonyos paramétereket automatikusan korrigálásra javasoljon a felhasználó felé. A projekt jelenleg abban a stádiumban van, hogy a műszerek csónaktestbe beépítése a következő lépés, és ezt követően már a tesztüzem és a próbamérések következhetnek. A próbaméréseket laboratóriumi kontroll vizsgálatokkal kívánják validálni, és reményeik szerint az év végére a prototípus készszen áll az üzemi körülmények közötti alkalmazásra.

Dr. Urbányi Béla zárszavában megköszönte a résztvevők aktív közreműködését, valamint azokat a javaslatokat, melyeket meghallgatva a szervezők idén 3. előadást a múlt évi hallgatóság kívánságára illesztettek a programba. Hangsúlyozta, hogy várják a további kéréseket és ötleteket, és bízna abban, hogy a jövő évi ötödik, (kis) jubileumi szakmai találkozón ismét viszontláthatják egymást a szakma képviselői és a szakma iránt érdeklődők.

– munkatársunktól –

Radóczy János kapta a Gödöllői Halászati Oktatásért-Kutatásért kitüntetést

A IV. Gödöllői Halászati-Horgászati Szakember-találkozó egyik kiemelt eseménye, hogy ezen rendezvény keretében adja át a Halgazdálkodási Tanszék az általa 2011-ben alapított díjat. A Gödöllői Halászati Oktatásért-Kutatásért kitüntetésben olyan szakember részesülhet, aki a gödöllői halászati oktatás, kutatás-fejlesztés, szaktanácsadás és innováció területén segítette a Tanszék munkatársait, hallgatóit, továbbá elősegítette a gödöllői halászati képzés hírnevének öregbítését. Az idén *Radóczy János* részesült az elismerésben.

Radóczy János ügyvezető és tulajdonos, a Szabolcsi Halászati Kft. alapítója. Válalkozása szoros partneri együttműködést ápol a Tanszékkel. A cég több kutatás-fejlesztési projektben együttműködő partnere és megbízója a Tanszéknek, segíti a Tanszék által elnyert kísérleti munkák megvalósítását. A szakmaiság mellett a tudásra alapozott őszinte és nyílt kommunikációt is elsajátíthatják a graduális- és posztgraduális képzésben résztvevő hallgatók, valamint aktívan részt vesz Tanszékünk szak- és diplomadolgozat értékelő munkájában is.

A hagyományoknak megfelelően a díjazott egy, a Tanszék által szerkesztett szakmai könyvet is bemutatott és ismertetett a résztvevők számára, mely idén a

FOTÓ: BÉRES TIBOR

süillő biológiája, szaporítása, tenyésztése és elterjedése témakörhöz kapcsolódott.

A kitüntetést díszoklevél és egy egyedi, halászati motívumot tartalmazó kerámia alkotta, valamint a nevezett kollégák neve felkerült a tanszék épületében felállított faragott domborműre, melyen a következő felirat található: *Emlékiül elődeinknek és nagyjainknak, akik a gödöllői halászati oktatás és kutatás hírnevét öregbítették.*

A Tanszék ezúton is kíván jó egészséget a kitüntetett kollégának, és kívánunk számára még sok-sok gödöllői hallgató oktatásával eltöltött aktív, szakmai sikerekben gazdag éveket!

Régi-új elnök az RDHSZ élén

Jó hangulatban, pergő ritmusban végezte el a munkát a Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség (RDHSZ) tisztújító küldöttgyűlése, tavaly november 30-án, amelyen 59 szavazati joggal rendelkező küldött volt jelen. Szükség is volt erre, mert öt év munkáját értékelte az elnök, Dr. Molnár Pál. Az értékelést hozzászólások és viták tarkították, ám az egyhangú szavazás azt igazolta, hogy a szövetség tagjai elégedettek a végzett munkával. Az elégedettség a választások során is beigazolódt: az elnököt a küldöttek egyhangúra választották újra. Az elnökség, a felügyelő, az etikai és a jelölő bizottságok tagjait is megválasztották, itt már voltak személyi változások.

Dr. Molnár Pál az elmúlt öt év munkáját értékelve elmondta, hogy egy társadalmi szervezetnek mindenkor alkalmazkodnia kell a környezeti feltételek változásához. Az utóbbi években gyors változások következtek be minden területen. Sajnos még mindig tart a gazdasági recesszió, ami a szövetség tevékenységére is számos negatív hatást gyakorolt. Az egyik hatása, hogy kevesebben tudják kiváltani a horgászengedélyt, ami által megnőtt az engedély nélküli, vagyis a halrablók száma. Sokan megélhetési forrásnak tekintik a horgászatot, ami jelentős károkat okoz a természetes vizek gazdálkodóinak. Országos szinten mintegy 50 ezer fővel csökkent a horgászlétszám.

A horgászmozgalom társadalmi helyzete is változott annak következtében, hogy számos új szabályozás született, melyeknek nem volt könnyű eleget tenni (lásd az Egyesülési törvényt). A legfontosabb változást azonban a halgazdálkodásról és a hal védel-

méről szóló törvény jelenti. A törvény végrehajtási rendelete még nem jelent meg a beszámoló idejére, aminek hiánya nagyon komoly gondot okozott a szövetség 2014. évi horgászrendjének a megalkotásában. A legneuralgikusabb kérdésekben véleményt kértek a minisztériumtól, az illetékes hatóságoktól, és ennek megfelelően készítették el a 2014. évre szóló horgászszabályokat.

Törvényi változás volt még az ún. SZÁK-program bevezetése, aminek kezelése még mindig nehézségeket okoz. A megfelelés azonban alapkövetelmény, a hatóság a SZÁK-program révén kívánja megvalósítani az állami horgászjegyek informatikai nyilvántartását.

A természeti környezetünk is kedvezőtlenül változott. Eltolódtak az évszakok, a négy évszaktól gyakorlatilag két évszak köszönt az országra: a nyár és a tél. Az éghajlatváltozás, az árvizek és a nyári hőségnapok kedvezőtlenül érintették a haltermelést. Sok eset-

ben kritikus az RSD és mellékvizeinek vízszintje és vízminősége, aminek többszöri halpusztulás a következménye. Az éghajlatváltozás miatt egyre több invazív és jövevény faj jelenik meg vizeinkben, többek között a nagyszámú mohaállat, a gébek. Előfordult az utóbbi években a piranha, az aligátor teknős, és más fajok is.

A szövetség szervezeti működése

Az Elnökség felelősen, demokratikusan dolgozott, elvégezte azokat a feladatokat, amelyekkel megbízták. Vigyázott a szövetség értékeire, gyarapította a szövetség vagyonát, a kritikus időszakokban az alkalmazkodást, amire szükség volt az extra körülmények miatt, azt jól kezelte. Az Állandó Bizottságok tisztességgel dolgoztak, ezek a Felügyelő Bizottság, az Etikai Bizottság és a Jelölő Bizottság. Az Etikai Bizottságnak komoly szerepe az elmúlt időszakban nem volt. A Jelölő Bizottság felelősséggel látta el a feladatát, a ciklus közben és a jelenlegi tisztújítás előkészítésben is. A Szakbizottságok sokat fejlődtek, a Gyermek és Ifjúsági Bizottság névös horgásztáborokat szervezett, ahol gyermekeink sokat tanulnak, és jól érzik magukat.

A Szövetség a magyar versenysport egyik meghatározó oszlopa. Szép eredményeket érnek el a szövetség versenyzői mind a hazai és nemzetközi, mind az egyéni és csapatversenyeken. A Versenysport Szakbizottság elsődlegesen a szövetségi finomszereléses horgászzal foglalkozik. A felújított csőhídi versenypályán szervezzük a legkülönbözőbb versenyeket. Jól dolgozott a Beszerzési Bizottság, a Kiadványszerkesztő Bizottság, a Horgászrend Előkészítő Munkacsoport és a Rózsaszigeti Munkacsoport. Az ügyintéző szervezet ugyancsak jól, s eredményesen dolgozik, mindenki tudja a dolgát, munkájukat felelősséggel végzik.

Haltermelés

A keltető termelési eredményei figyelemre méltóak, hiszen 2013-ban összesen 18,8 millió ivadékot állítottunk elő. A szigetbecsei telepen 12 kisebb méretű tó található, ám összességében kevés az 1,6 hektárnyi tófelület. Az ügyvezetés ügyesen gazdálkodik, abszolút kihasználja a tavakat. Van már intenzív egynyaras pontynevelési technológiánk, és megoldjuk azt, hogy az egyes halfajok eltérő életciklusa miatt a tavak többszörösen hasznosuljanak.

A Makádi haltermelésnél az időjárás meghatározó tényező, hiszen az elnök szerint a koi herpeszvírus fertőzés is emiatt alakult ki. Ha nem jön be a kánikula, és ha nincs az alacsony vízszint, akkor a szövetség hosszú idő óta a legeredményesebb évét

Nehéz út áll előttünk

Dr. Molnár Pál elnök, az újráválasztása után azt hangsúlyozta, hogy nehéz út előtt állnak, nem lesz könnyű a jövő. De nem csak a szövetségnek, hanem az egész magyar horgászmozgalomnak kell nagy kihívásokkal szembenéznie. A ráckevei szövetség szerencsére jól szervezett, teljes vertikummal rendelkeznek, anyagilag stabil a szövetség, és a teljes Duna-ágot sikerült eddig megőrizni, megvédeni.

Dr. Molnár Pál: az egyesületek vegyék igénybe a szövetség segítségét!

Ami a nehézségeket illeti, Dr. Molnár Pál elmondta, hogy új törvényi feltételrendszernek kell megfelelniük, ami igen szigorú követelményeket támaszt minden horgász szervezet elé. Elsősorban az egyesületeknek kell helytállniuk, ezért is kérte

az elnök a 29 egyesületet, hogy vegyék igénybe a szövetség szolgáltatásait, segítségét. Nevezetesen az egyesületeknek is az új törvényi előírásoknak megfelelően kell működniük, így új alapszabályt kell elfogadniuk, informatikai rendszert kell kiépíteniük a SZÁK-program alkalmazására, s nem szabad hibázni a haszonbérleti előírások betartásában sem. A szövetség – annak érdekében, hogy a horgász vízterületet továbbra is megtarthassa, fejlesztesse a horgászai érdekében – minden segítséget megad az egyesületeinek, hogy a törvényi előírásokat betarthassák. Ami azért sem könnyű, mert az új szabályozás szinte óráról órára változik, módosul, így nehéz a végrehajtása.

Az új vezetőség

Elnök: *Dr. Molnár Pál*. Alelnökök: *Beczky Sándor, Török Máttyás*, akik egyben elnökségi tagok is. Az elnökség további tagjai: *Kerekes József, Kovács Attila, Dr. Kárpáti Gábor, Kopasz Sándor, Jenei Ferenc, Rudnay Attila, Takács András, Kőszeghy Csaba*. Felügyelő Bizottság: Elnök: *Dr. Kuván Lajos*; tagjai: *Dr. Székely Adám, Dr. Pataki Zoltán, Szabó Endre, Acs Balázs*.

Etikai Bizottság. Elnök: *Dr. Kárpáti Gábor*; tagjai: *Gáspár László, Bevez László, Martin Krisztián, Závory Zsolt*.

Jelölő Bizottság. Elnök: *Schwarz Gáspár*; tagjai: *Deme Sándor, Kondor József, Illés István, Keidl Máttyás*.

MOHOSZ – küldöttek: *Beczky Sándor, Török Máttyás, Tóth István, Dr. Székely Adám*.

tudta volna zárni 2012-ben a 200 tonna haltermeléssel. A vírus miatt az egyik tóban 1 százalék, a másik tóban 7 százalék halpusztulás volt. A hatóság e két tó halállományának a kiirtását rendelte el, összesen 100 tonna két- és háromnyaras ponty került ki e két tóból, amit a solti fehérjefeldolgozóba szállítottak. Az ügyvezető igazgató áldozatos munkája, az egész ügyvivő szervezet, a halgazdálkodással foglalkozók munkája révén 82,5 millió forint kártérítésben részesültünk, hangstúlyozta az elnök a beszámolója során.

A Makádi tógazdaság termelési lehetőségeibe nagyon beleszólnak az árvizek, ami ellen semmit nem lehet tenni. A megoldás az, hogy máshol kell termelő tavakat vásárolni, amire a földtörvény változása esetén lehetősége lesz a szövetségnek. Ebben az átmeneti időszakban két lehetőségük van: a halvásárlás és a bértermeltetés. A bértermeltetés bevált, mert lényegesen olcsóbb áron tudják előállítani a halat, mint mi.

Haltelepítés

A szövetségnek mindösszesen 1943,9 hektárnyi területet kell halasítania, amit a halászati üzemterv a szerződések alapján előír. 2013 tavaszán 47 614 kg, nyáron 25 667 kg halat telepítettek. Ősszel, a 90 000 kilogrammal szemben 120 361 kg halat telepítettek. Az elmúlt évben a saját tavakból 80 791 kg halat sikerült a Duna-ágba telepíteni, míg *Orosz Lajos* termeltetőtől 39 570 kg halat vettek a telepítéshez. Összesen 193 634 kg volt a kitelepített hal mennyisége 2013-ban, a tervezett 156 000 kg helyett. Ami a halfogásokat illeti, 2012 évben összesen 167 738 kg hal fogását regisztrálták, de ennél lényegesen többet fogtak ki a horgászok. A Duna-ágon 100 678 kg volt a pontyfogás. Jó minősítést adnak a szövetség tevé-

kenységéről az előző évek országos halfogási eredményei is.

Halórzés

A Rendészeti törvénynek is megfelelő főállású halórzésre jogosult munkatársak létszáma 14 fő. A 2012. évi CXX. törvény 23. §-ában meghatározottak alapján a rendészeti feladatokat ellátó személyek, és a személy- és vagonőrök kihelyezett képzésére és vizsgáztatására került sor a szövetség székházában, ahol a hivatásos főállású, valamint a társadalmi halórkok sikeres vizsgát tettek.

A vízparti szemetelés nem csökkent, évente több száz köbméter szemetet szed össze és szállít el a vízpartokról a halóri állomány. A Duna-ágot nagyok sok szennyvízterhelés éri. Gyakori a vízparti telkek partjának sittel való feltöltése és megnagyobbítása, az élő vízterület kisajátítása. E helyeken a parti nádat, a sást és a gyékényt is kiirtják. A vízszennyezések, és környezetkárosítások miatt minden esetben szabálysértési eljárást kezdeményez az ügyvezetés a vízügyi igazgatóságnál, a Környezetvédelmi Felügyelőségnél, és az illetékes település jegyzőjénél. Őshonos halaink védelme érdekében Lápi póc és Réti csík állományt mentettek és telepítettek a biztos pusztulás elől. Közülük anyaállományt képeztek – későbbi szaporítás céljából.

Kapcsolatrendszer

A szövetség jó kapcsolatokat ápol mindazokkal a hatóságokkal és szervezetekkel, akik a halászati ágazatban kompetensek. A Vidékfejlesztési Minisztérium Halászati, Erdészeti és Vadászati főosztályával, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal, a MOHOSZ-szal, a MAHAL-lal. A társszövetségek közül gyümölcsöző kapcsolatot ápolnak a Balatoni Halgazdaság Zrt.-vel és több megyei horgász

szövetséggel. A Körös-vidéki Horgász Egyesületek Szövetsége a halórzés területén jó partnerük. A Lengyel Országos Horgász Szövetséggel és annak kilenc régiójával szoros a kapcsolatuk, az együttműködésük, s a gyermektáborokban kölcsönösen részt vesznek a gyermekeik.

A szövetség gazdálkodása

A szövetség gazdálkodása stabil, az elmúlt öt évben is megőrizték és gyarapították a vagyont. Az előző időszakban megszerzett hosszú távú új bérleményeik a Rózsa szigeti bejárónál lévő telekrész és az ún. „Kerek Agyagos”. A Rózsa sziget és Makádi 1, 2, 3, 4-es számú tavak bérleti szerződéseinek újratárgyalása a MOHOSZ-szal elkezdődött, a halastavak földtörvény hatálya alóli kivételek törvényi szinten folyamatban van.

A szövetség szakmai munkája

A szövetség a haltermelés, a halgazdálkodás, és a horgászat szakmai területein elismert szakmai munkát végez. A legkülönbözőbb szakmai fórumokra hívták meg a szövetség képviselőit, ahol prezentációval egybekötött előadást tartottak az RDHSZ működéséről és eredményeiről.

A szövetség kommunikációja jó szintet ért el. A honlapjuk nívós, a ciklus folyamán kiadták a Duna-ági Híradót, amit hasznos információval töltenek meg. A ciklus lezárásával elkészült a szövetségi kiadvány is, amely 100 százalékban pályázati forrással támogatott. Az RDHSZ több havi lapban szerepelt, a Magyar Mezőgazdaságban megjelenő ún. Halászati Lapokban, a Magyar Horgászban, a Pontyvilágban, és a Sikeres Pontyhorgászban több tucat cikk jelent meg a szövetség munkájáról, eredményeiről.

H. Gy.

Halasok a gáton

A tavalyi év a dunántúli tógazdaságok viszonylatában sokkal jobban sikerült, mint az előző. Két esztendeje az évtized aszályával kellett szembenézni, nyáron halastavakat kényszerültek lehalászni, az üzemi vízszintek felével kellett gazdálkodni. Ez 2013-ra megszűnt, a bőséges téli csapadék ellátást követően jó körülmények között kezdődött a gazdálkodás. A 2012-es extra magas takarmányárak után a tonnánkénti 40-50 ezer forint mérsékelte a költségeket.

Innen nézve a tavalyi esztendő a halgazdaságok szempontjából pozitívnak tűnik – magyarázta Németh István, a Tógazda Zrt. ügyvezetője, a Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetségének elnöke. A MAHAL első embere hangsúlyozta, a szakma számára elkeserítő, hogy a halárakat nem tudták emelni, sőt még néhány tíz forintos csökkenést is el kellett szenvedniük a piacon. Ezért az ágazat jövedelemtermelő képessége tovább romlott. A tógazdáknak nagyon hiányzik, hogy a halászati környezetgazdálkodási programot – ami kompenzációs támogatást jelent – kiterjesszék, és ha öt évre vállalnak kötelezettséget, ne csak két évre jusson belőle pénz. Komoly természetmegőrzés folyik a halastavakon, etetik a vidrát, a védett madarakat – a rétisast, a kormoránt – miközben e károkozás ellen-súlyozása elmarad. Ez egyoldalú társadalmi teherviselést jelent az ágazat részéről. Aki szántóföldön vállal környezetgazdálkodási programot, a halászok támogatásának többszörösét kapja. Miközben a biodiverzitás szempontjából a halastavak, és az azt körülvevő vizes élőhelyek a legna-

gyobb természeti értéket képviselik. Azért, hogy az ágazat helyre kerüljön, az unió új tengerügyi és halászati alapjából – és ezen belül a Magyar Halászati Operatív Programból – szeretnék a halászati környezetgazdálkodásra minden évben növekvő összeget fordítani. Ez mind a MAHAL, a Magyar Aquakultúra Szövetség, valamint a Hortobágyi Halászati Zrt. kérése, és egységes álláspontja.

Az árcsökkenést a kismértékű túlkínálat generálja a piacon. Ezt a multinacionális cégek kihasználták, s annak ellenére, hogy 2013-ra nőtt a fogyasztás, a hazai termelés még mindig meghaladja a belföldi igényeket. Jelentős exportot bonyolítunk Romániába, Lengyelországba, Ausztriába, Olaszországba és Németországba. Azok a hazai cégek, melyek önálló szállítóeszköz parkkal rendelkeznek, könnyebben kijutnak a külpiaconra, ahol ráadásul magasabbak az árak. A süllőt 10-15 euróért lehet elhelyezni az osztrák és a német piacokon, de jóval többet adnak a harcsáért és a csukáért is, mint itthon. Emellett Lengyelországban és Romániában már a növényevő halakat is növekvő mennyiségben lehet értékesíteni.

Dr. Németh István kettős szerepben is halász

Belföldön elsősorban nem az import, hanem a fokozott hazai termelés miatt érezhető enyhe nyomás. A bővülő termelésnek részben örülnünk kell, mert munkalehetőséget ad a vidéken élőknek. „Mintegy ötödével nőtt a hazai fogyasztás az elmúlt években, de még hosszú út áll előttünk” – fejtette ki Németh István azzal kapcsolatban, hogy bár négy kiló halat eszünk évente, de ennek csak fele az édesvízi termék. Azt azért érdemes megjegyezni, hogy az uniós 17 kilós átlagfogyasztását tekintve, Bulgáriával együtt sereghajtók vagyunk a halfogyasztást illetően. Az öreg kontinensen Spanyolország és Portugália 60-70 kilós fogyasztással viszi a prímét, aminek 95 százaléka tengeri hal. Jó lenne több pénzt fordítani marketing célokra, tudatosítva a fogyasztóban, hogy egészséges, ásványi anyagokban és fehérjében gazdag élelmiszerről van szó. Egyre több magyar család fogyaszt halat, ám a több évtizedes lemaradást nem lehet egy-két év alatt behozni. Pedig kitűnő a hazai hal minősége, a hungarikummá avanzsáló halászlét csak magyar halból lehet főzni. A csehek technológiájával száraz, zsírtalan ponty készül, amiben nem oldódik a paprika.

A költségekről kérdezve a szakember elmondta, az ágazat sikerességéért az elmúlt évihez hasonló áron kellene a takarmányt megvásárolni, tonnánként 60-70 ezer forintos takarmánynál nincsen nyereség a pontytermelésben. Kizárólag ragadozó halakból nehéz akkora profitot termelni, ami – támogatások nélkül – a bőví-

FOTÓK: CZIFRA LAJOS

Mit fogott a hálótok?

A tógazda

Igazi kis ékszerdoboz a Budai hegyek ölé-
lésében, a 10-es út mellett – Pilisvörösvár
határában – fekvő Háziréti-tó. A népsze-
rű horgászhely ellátására évente 350-400
máza halat vásárolnak. „A 26 hektáros
horgászparadicsom, az év minden nap-
ján éjjel-nappal nyitva tart, állandóan
látogatható” – magyarázta Huszti Gábor
tógazda hozzátéve, népszerűségük a for-
galmon keresztül is lemérhető. Halaik 80
százalékát két éve a Tógazda Zrt.-től
vásárolják. A „házirétiék” megpróbálják a
horgászok néha nem könnyű igényeit
kielégíteni, s a minőségi alapanyag ellá-
tásban kiváló partnerre leltek a „tógazdá-
sokban”. Fontos ez azért is, mert ha ideje
van a telepítésnek, gyorsan, rugalmasan
szolgálják ki őket. Nyáron hetente, két-
hetente 12-13 máza halat is visznek,
amihez kiváló minőségben, jó áron jut-
nak hozzá a Tógazdától. A telepítés
gerincét a ponty adja, a magyar horgász
és halfogyasztási kultúra egyaránt erre a
fajtra épül. Ezen kívül csukát, keszeget,
amurt és kárászt is vásárolnak, és telepí-
tenek a tóba.

**Ekkora pontyok is foghatók a Háziréti-
tóban**

„Az utóbbi
időben érezhe-
tő a pénztelen-
ség ebben az
ágazatban is” –
válaszolta kér-
désemre a Ház-
ziréti-tó első
embere. Van-
nak minimál
felszereléssel
megjelenő hor-
gászok, de
olyanok is, akik
szinte már az
„úrtechnikát” alkalmazzák. A konyhára
horgászó átlagembertől a minden halat
visszaengedő, „hiper-sporthorgász”
mindenki jelen van. Szerencsére egyre
többen választják ezt a sportot, illetve ki-
kapcsolódási formát.

**Huszti Gábor, a
Háziréti-tó gazdája**

A tó forgalmában sokat számít Buda-
pest közelsége. A horgászok egy része azt
szeretné, hogy a lehető legközelebb, leg-
hamarabb eljuttva a helyszínre, a legkeve-
sebb fáradtsággal tudjon halat fogni. A
szakember azt is hozzátette: ha tele a szák-
ja, ő a zseniális horgász, ha ugyanott más-
nap nincs kapása, akkor „elfogyott a hal
a tóból”. „Mivel szolgáltatunk, mindig a
vendégnek van igaza” – ezért is igyekez-
nek minden igényüket kielégíteni. A terü-
leten ingyen lehet sátorozni, mód van tisz-
tálkodásra, büfé áll a vendégek rendelke-
zésére. Bérelhető csónak, akkumulátort
tölthetnek, rekordlistás halakat foghat-
nak, ezzel is igyekeznek minden elvárás-
nak megfelelni. Honlapjuk, facebook ol-
daluk népszerű, sokan látogatják, minden
eseményről képes riport készül. Évente
négy nagyszerű verseny – egy féderes,
egy tavasi illetve egy téli bojlis, és egy
pergető – tartja izgalomban a külsős
sporthorgászokat. Ezen kívül a tavon a hét
egyesület – melyek a tavat kezelő egyesü-
lést hozták létre – szervez egy-egy versenyt
a saját tagjai részére, amelyeken a szaklap-
ok is rendszeresen tiszteletüket teszik.

piacokon inkább a magyar – kézzel halá-
szott – halat kedvelik, mert nincsenek me-
chanikai sérülések, betegségektől mente-
sek, jobb minőségűek. Éppen ezért osztrák,
szlovén, szlovák horgászegyesületek –
remélhetőleg a jövőben a horvátok is – ke-
resik a magyar halat.

Szövetségi elnökként Németh István
megerősítette, az ágazatban a kis- és nagy-
tavas halászatoknak egyaránt van létjogo-
sultása. Egy 10-50 hektáros családi gaz-
daságnak – ha jól dolgoznak –, ugyanúgy
van helyük a piacon, főként, ha felhasznál-
ják a kutatási eredményeket, jó minőség-
ben, új technológiák bevezetésével dolgoz-
nak. Mellettük fontosak a szervezett nagy-
gazdaságok, amelyek több mérnököt tud-
nak alkalmazni, vannak szállító járműveik,
jobban ki tudják venni a részüket az inno-
vációból. A nagy cégeknek az integrációval
maguk mögé kell állítaniuk a kistermelő-
ket, amire éppen a Tógazda Zrt. az egyik
legjobb példa. Kihelyezik az ivadékot, biz-
tosítják a szállítóeszközt, a piacokat, s ez
által kiváló eredményeket érnek el.

„A szövetséget az AFA kérdésben csalo-
dás érte, hiszen bízunk abban, hogy a ser-
tés mellett a baromfi és a hal forgalmi
adója is csökken” – fogalmazta meg véle-
ményét a szakember. Remélik, hogy ezen
lehet még változtatni, mivel a horgászok
halellátását nagyban segítené, ha nem 27
százalékos plusz teherrel kellene megven-
niük a telepítésre szánt halat. Az ágazat-
ban ma két érdekvédelmi szervezet – a
MAHAL és a Magyar Aquakultúra Szövet-
ség – működik, s együttesen lépnek fel,
ám kis ágazatként, ha nem is rossz, de
még nem elég erős az érdekvédelem
képességük. Igyekeznek elérni a vízdíjak
csökkentését – vagy eltörlését –, s remélik,
az új víztározók, vízgűrűtő létesítmények
kialakításánál halászati szempontokat is fi-
gyelembe vesznek.

A hal, mára, kilépett a szezonális ter-
mék béklyójából. Bár a fő értékesítési idő-
szak továbbra is a karácsony maradt, emel-
lett kisebb hullámot jelent a húsvétot meg-
előző böjt időszaka is. Ami viszont jó hír,
hogy egész évben lehet élő pontyot kapni
a nagy üzletláncokban és a piacokon.

– vinctai –

tett újratermeléshez elegendő lenne, illet-
ve további fejlesztések alapját adhatja. Az
elmúlt években a tógazdaságok több milli-
árdos beruházásokat hajtottak végre az
európai halászati alap segítségével. Bízni
lehet abban, hogy ezek a megváltoztatott
technológiák, felújított tavak, munkába
állt új kamionok versenyhelyzetbe hozzák
a magyar halászatot egész Európában.

Csehország nálunk nagyobb pontyter-
melő területtel rendelkezik, a fő vetélytár-
sainknak számítanak Közép-Európában,
mert kevés takarmány felhasználásával ol-
csón tudnak termelni. Négyéves üzemből
dolgoznak, ráadásul jók a piaci pozícióik
az uniós országokban. Hátrányuk, hogy
gépekkel halásznak, miközben a horgász

A Balaton Agrár ZRt.

halászati ágazatvezetőt keres fonyódi halastórendszeréhez.

Feltétel:

- szakirányú végzettség,
- munkája ne csak szakmája, hanem hivatása is legyen,
- pozitív gondolkodás, a „de” szó hiányozzon a szótárából.

Amit ajánlunk:

- versenyképes javadalmazás,
- maximális segítség a szakmai elképzeléseinek megvalósításához,
- gyönyörű környezet,
- hosszú távú kiszámíthatóság.

Jelentkezni: 06-20-9375-394 telefonszámon.

Édesvízi halászat és haltenyésztés Franciaországban

Franciaországban az édesvízi halfajok tenyésztése és forgalmazása szinte észrevétlenül a tengeri halászat mellett, ezzel együtt Nyugat-Európa legnagyobb édesvízi haltenyésztő körzete Lyontól északkeletre, Ain megyében található, ahol évszázadok óta mintegy 10-12 ezer hektáron folyik ez a tevékenység. A megtermelt hal csaknem háromnegyede ponty, a fennmaradó rész csuka, compó, garda, bodorka, vörösszárnyú keszeg, süllő.

Franciaországban az édesvízi halfajok tenyésztése és fogyasztása nagyságrendileg jóval elmarad a tengeri eredetű halfajok és a tenger gyümölcsei mögött. Az édesvízi fajok közül a kereskedelemben egyedül pisztrángot lehet rendszeresen vásárolni, az ország legnagyobb részén a ponty már inkább csak eseti jelleggel vagy bizonyos áruházakban szerezhető be, egyéb édesvízi fajokat az átlagfogyasztó a halas pultokon nem talál. A párizsi nagybani piacon süllő még kapható, de inkább dán importból, csuka néha, harcsát viszont gyakorlatilag lehetetlen beszerezni.

Míg a tengeri halászatból származó halmenyiség a FranceAgriMer adatai szerint jelenleg 310 ezer tonna, addig az édesvízi halászat jelentősége nagyságrenddel kisebb (nem éri el az 50 ezer tonnát), és ezen belül is meg kell különböztetni a lazacféléket (35 ezer tonna) és az egyéb fajokat. A Rhône-Alpes régió regionális halászat-fejlesztési egyesületének (ADAPRA) honlapján található adatok szerint 2007-ben a francia tengeri fogás mennyisége 325 951

tonna volt (forrás: MAAP-DPMA), míg tenyészetekből 55 ezer tonna került ki. Ez utóbbiból 48 549 tonna volt az édesvízi, 6400 tonna a tengeri eredetű, mesterségesen nevelt hal. Az édesvízi tenyésztésben meghatározó a lazacfélék nevelése: a szaktárca (MAAP-SPP) 2007-es adatai szerint szivárványos pisztrángból 34 ezer tonnát, sebes pisztrángból mindössze egyezer tonnát, egyéb lazacfélékből összesen 2100 tonnát termeltek. Az egyéb fajok esetében csak az ITAVI 1999-es adatai szolgálnak iránymutatásul: ponty 5694 tonna, keszeg és compó 3700 tonna, egyéb faj 2055 tonna.

A Rhône-Alpes régió részét képező Ain megye agrárkamarája maga is jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a Nyugat-Európa legnagyobb édesvízi haltenyésztő körzetének tartott, Lyontól északkeletre fekvő Dombes-vidék tradicionális édesvízi haltenyésztési technológiája, ami még ma is komoly kiegészítő jövedelmet jelent a helyi gazdálkodóknak, a jövőben is fennmaradjon. Ez a technológia ki-

fejezetten extenzív, az átlagos halmennyiség egy hektáron 5-600 kilogramm, a ráfordítások megtérülési küszöbe 250-300 kg/ha. A megtermelt hal közel háromnegyede ponty, a fennmaradó rész csuka, compó, garda, bodorka, vörösszárnyú keszeg, esetenként süllő. A kárász és a *Rasbora spp.* „szeméthal” (ez utóbbiból esetenként süllőtakarmányt készítenek), a törpeharcsa és a naphal (*Lepomis gibbosus*) irtandó invazív faj. A tenyésztett fajok köre nem véletlen, a kereskedelem csak ezeket veszi föl, a kárászt vagy a lesőharcsát (ez utóbbit szintén invazív fajként tartják számon) lehetetlen értékesíteni. Ezzel együtt a helybeliek a kárászt és a törpeharcsát hagyományosan fogyasztják, még ha ez nem is közismert tény. A Dombes-vidéken megtermelt hal mennyisége:

- ponty: 800-1000 tonna,
- bodorka: 300-400 tonna,
- compó: 150-250 tonna,
- csuka: 50-60 tonna
- egyéb: 8-10 tonna.

A számok egyben azt is jelentik, hogy a lazacféléket nem számítva a fennmaradó teljes francia édesvízi haltenyésztés egyhatoda származik erről a területről. A legnagyobb volumenben tenyésztett faj a ponty, ez a tavakból kikerülő mennyiség legalább 60%-át jelenti, így az alkalmazott technológia is elsősorban ennek a fajnak a sajátosságaihoz illeszkedik, miközben maga a halászat a területen kialakult ve-

Lehalászás 2013. november végén

A Coopépoisson halászati szövetkezet

A körzet egyik legfontosabb szereplője a hét alkalmazottat foglalkoztató COOPÉPOISSON halászati szövetkezet (ami a maga nemében az egyetlen ilyen Franciaországban), hozzá köthető a térségben megtermelt hal mennyiségének nagyjából a fele. A szövetkezet nem csak a kifogott halak átmeneti tárolását és forgalmazását végzi, de a közösen beszerzett halászati eszközök rendelkezésre bocsátásával (ideértve nem csak a hálókat, szákókat, válogató asztalokat, de a halak szállítására szolgáló járműveket is) segíti a termelőket a lehalászások zökkenőmentes lebonyolításában. A szövetkezetet 1928-ban alapította 10 család, a megtermelt hal értékesítésére a kezdeti időszakban a Rhône folyó lyoni belvárosi szakaszán lehorgonyzott haltartó bárkák szolgáltak. Napjainkban a szövetkezet a legnagyobb tavi haltermelő Franciaországban, 150 tagot számlál, rajtuk keresztül 350-nél több tó haltermelésében érdekelt. Ez a szám mintegy 2800 hektárt takar, amiből adott évben hozzávetőlegesen 2200 hektáron halásznak, 600 pedig szárazon áll és legtöbbször kalászossal van bevetve.

A szövetkezet a tagoknak 1,10 eurót fizet kilogrammonként a pontyért, a csuka átvételi ára 4,35 euró/kg. A ponty ára annak fényében megdöbbentően alacsony, hogy azon ritka kereskedelmi egységekben, ahol kapni lehet, a fogyasztói ára élő súlyban megadva legkevesebb 8-9 euró kilogrammonként.

gyes mezőgazdasági termelési rendszer (polyculture-élevage) szerves részét képezi. A pontyot általában 1,2-3 kg közötti méretben értékesítik, a tavak évenkénti lehalászása pedig nem csak a halállomány méret szerinti szelektációját, hanem annak az adott tó eltartó képességéhez való igazítását is lehetővé teszi.

A technológia alapelemét a térségben a középkortól kezdve emberi közreműködéssel kialakított mintegy ezer, összességében ma kb. 10-12 ezer hektárt kitevő mesterséges tó jelenti. Ezek vízutánpótlását gyakorlatilag kizárólag a természetes csapadék adja, a vízzel való takarékos gazdálkodásra pedig ma is a több évszázados gyakorlatot alkalmazzák – azaz az egyik tó leeresztett vize rendszerint egy másikba kerül a gravitáció segítségével. Annak idején a tavak létesítésének nagyon komoly szerepe volt az alacsony termőerejű talajok érdemi hasznosításában, nem mellékesen pedig biztosította a katolikus böjti napok alatti táplálék egy részét is. A vízfelület kiterjedése a XVIII. században érte el maximumát mintegy 20 ezer hektárral, ezt kö-

A kifogott hal zöme ponty, de elég sok a compó, a bodorka, és a keszeg is.

vetően a rendszer hanyatlásnak indult, többek között azért, mert a forradalom a haltenyésztést és a halfogyasztást a nemesi kiváltságokhoz kapcsolta. A XIX. században a visszaesésnek már sokkal inkább technológiai okai voltak: a tavak egészségi állapota leromlott és magának a térségben alkalmazott, a tavakat integráló termelési rendszernek a létjogosultsága is megkérdőjeleződött. Mindezek ellenére a rendszer a mai napig létezik, napjainkban pedig nagyon komoly gazdálkodói szándék mutatkozik arra, hogy ez a jövő számára is megmaradjon.

A tavaknak mára már csak egy része maradt termelésben, ezek sajátossága, hogy rendszerint minden ötödik (esetleg negyedik évben) szárazra állítják őket, ekkor elvégzik a szükséges tereprendezést, betrágyazzák a területet és kalászossal vagy kukoricával vetik be. Az alkalmazott technológia a szakigazgatás számára állat-egészségügyi szempontból viszont „fejtőröt” jelent, mivel nem klasszikus, intenzív tógazdaságokról van szó, amik esetében a hatóság egyedi tanúsítványt ad ki. Itt ugyanis olyan, a kultúrtájba illeszkedő, ember alkotta tavakról beszélünk, amiket semmiképpen sem lehet önálló egységet alkotó tógazdaságként kezelni. Így a hatóság jobb megoldást nem találván a teljes körzetre ad ki egy állat-egészségügyi tanúsítványt és próbál meg mindent megtenni annak érdekében, hogy a halállományok mentesek legyenek a betegségektől (különös tekintettel az SHV-re és az NHI-re).

A megtermelt hal forgalmazása a helyi szövetkezeten vagy hal-nagykereskedőkön keresztül történik, ezek rendelkeznek ugyanis azzal az infrastruktúrával, ami a halak szállításához és átmeneti tárolásához szükséges. A pontyot élő állapotban is értékesítik fogyasztási célra, de egy helyi vállalkozás (Le Fumet des Dombes) évtizedek óta használja a fajt (valamint a másutt vásárolt pisztrángot, tokhalat, angolnát és törpemarénát) magas fogyasztói (elsősor-

ban vendéglátó-ipari) igényeket kielégítő termékek gyártására. Fogyasztói körnek értékesítik a csuka egy részét is, a többi halfajt viszont elsődlegesen sporthorgász-egyesületek vásárolják telepítési céllal.

Az APPED egyesület

A halászat jövője elsősorban attól függ, sikerül-e a tavakat olyan állapotban tartani, hogy azok alapját jelentsék egy eredményes és dinamikus haltenyésztésnek. Az ágazatban érintettek a maguk részéről készek arra, hogy szakmai és emberi összefogással javítsák a technológia határfokát és népszerűsítsék termékeiket. Ezzel együtt meg akarják tartani a tevékenység extenzív és tradicionális jellegét, mivel ez az alapja a termékek magas minőségének és egyben a táj jelenlegi formájának megőrzésének. Ennek érdekében a helyiek létrehozhatják egy másik ágazati szereplőt is, ez a halászatban érintetteket tömörítő egyesület, ami a megyei agrárkamara égisze alatt működik. Az APPED, azaz Association de Promotion du Poisson des Etangs de la Dombes egyesületet célja többek között:

- a termékek népszerűsítése és ennek előmozdítására a földrajzi eredetvédelem (IGP) megszerzése,

- a minőségi termék-előállítás garانتálása tanúsítvánnyal.

Az egyesület komoly szakmai tevékenységet fejt ki a haltenyésztés határfokának javítása érdekében, mivel a jelenlegi adatok szerint az egyes gazdák által alkalmazott technológiai elemek és az elért eredmények egyaránt nagyon széles tartományban változnak. Az APPED fölmérése szerint az egy hektáron elért bruttó jövedelem -110 és +1100 euró között változik egy hektárnyi vízfelületre vetítve, a tavak fele esetében ez a mérőszám a +200 és +500 euró/ha tartományba esik. A számokból az is kitűnik, hogy mindazok, akik

(Folytatás a 12. oldalon)

(Folytatás a 11. oldalról)

megfelelő szakértelemmel és a „klasszikus” technológiai elemek alkalmazása (meszezés, trágyázás, kiegészítő takarmányozás stb.) mellett végzik a haltenyésztést, azok kielégítő jövedelemre tehetnek szert. A fölmérés szerint a gazdák 15%-a nem alkalmaz semmilyen termelésnövelő elemet, 10% csak istállótrágyát használ, háromnegyedük viszont kiegészítő takarmányt is ad a halaknak (20-800 kg/ha/év mennyiségben, elsősorban gabonát). A kifejezetten szakszerű tógazdálkodást folytatók közül minden négyből három levegőztető berendezést is használ a tavakban

A fő közlekedési utak mellé kihelyezett nagy, turisztikai célokat is szolgáló tábla

Az APPED egyesülethez köthető a „Poissons de Dombes[®]” (Dombes-i halak) árujelző kidolgozása. Mindazon egyesületi tagok, akik vállalják, hogy az erre kidolgozott minőségbiztosítási kódexet magukra nézve kötelezően alkalmazzák, azok a megtermelt ponty esetében 10 eurócent/kg-os árkiegészítésre jogosultak. Az érintettek vállalják azt is, beszerzik, és jól láthatóan kihelyezik az ezt a tényt jelző táblát, valamint legalább egy kilogrammos pontyokat értékesítenek (a felső mérethatárt a szerződött fölvásárló határozza meg), a telepítést pedig legalább 60 kg/ha egyenyas ponttyal végzik. 2013-ban 3, szintén APPED-tag fölvásárló 87 tonna olyan pontyot vásárolt a termelőktől, ami után a támogatást ki lehetett fizetni.

Az említett táblából az egyesület két-félét is készítettett, a kisebbek kerülnek az egyesületi tagok tavai mellé (összességében mintegy hetven, darabonként 108 euró), míg a megyei közútkezelővel együttműködve néhány nagy, turisztikai tájékoztatásra is alkalmas, 4 négyzetméteres táblát is kihelyeztek „La Dombes et ses étangs” (A Dombes-vidék és a halai)

annak érdekében, hogy az átlagosan 80 centiméteres mélységű, nyáron gyorsan fölmelegedő vizekben ne lépjen föl oxigénhiány miatti halpusztulás. A legkisebb halhozam hektáronként 80, a legnagyobb 800 kilogramm, a gazdák 21 százaléka ér el hektáronként 550 kilogramm fölötti mennyiséget.

Az Ain megyei önkormányzat anyagilag is segíti a tradicionális haltenyésztéssel foglalkozó gazdálkodókat, az APPED-en keresztül 40 százalékos beruházási támogatást is nyújtva a pályázóknak (minimális beruházási összeg 1250, maximális 2500 euró, a támogatás mértéke 40 százalék). A támogatás célja a haltenyésztés hatásfokának növelése, ennek érdekében támogatott a levegőztetők, etetők, kormorán-kártételt csökkentő berendezések – hálók, riasztók –, a tavak energia-ellátását segítő berendezések és halszállító tartályok beszerzése és telepítése. A helyi halászat jövőjének biztosítását segíti a megyei önkormányzat fölkerésére készülő fehér könyv is, ennek hármasképe van: választ kíván adni arra, milyen befektetésekre van szükség, miként kell támogatni a halászatit tevékenységet, hogyan lehet nagyobb piaci elismertséget szerezni az innen származó halaknak (elsősorban a pontynak)? A szándék az, hogy a fehér könyv megállapításainak, következtetéseinek figyelembe vételével már 2013. végétől hatékony anyagi támogatásokra is számíthassanak a termelők.

Az APPED egyesület az ágazat érdekében egy gyakornok határozott idejű alkalmazása mellett döntött, akinek elsődleges feladata a „Poissons de Dombes[®]” árujelző elismertségének növelése, valamint a

haltenyésztés szakmai hátterének erősítése volt. A gyakornok szoros együttműködésben dolgozott a megyei agrárkamara halászatért felelős szaktanácsadóival.

A sporthorgászokkal és a természetvédelemmel kapcsolatos viszony

A sporthorgászokkal való viszony és a vadmadarak kártétele a francia haltenyésztők esetében is napi aktualitás. Míg az előbbiekre egyre inkább úgy tekintenek, mint üzleti partnerekre, akiknek a kifogott hal jelentős részét továbbértékesítik telepítés vagy szinte azonnali fogási céllal, a madarak – ezen belül elsősorban a kormoránok – kártételének csökkentésére és/vagy kompenzálására egyelőre nincs megoldás. A kormoránok tulajdonítják a halastavak veszteségének jelentős részét (a mortalitás akár 80%-a is miattuk következik be egyes tavaknál), a védekezést pedig nehezíti, hogy nagyon nagy számú, de viszonylag kis vízfelülettel bíró tavak hálózatáról van szó, miközben a termelők pillanatnyilag senkitől nem számíthatnak káruk megtérítésére. A kormoránoknál lényegesen kisebb kárt okoz a vidra, míg a nutria és a hód inkább az infrastruktúrát veszélyezteti.

További nagy kérdés annak eldöntése, hogy megéri-e ezeket a tavakat intenzív termelésre átállítani, azaz a hektáronkénti halhozamot egy tonna fölé vinni? A helyi gazdálkodók és a szövetkezet szakembere szerint csak abban az esetben, ha a gazdálkodó maga végzi az értékesítést és a kellő nagyságú árualap érdekében egyben nagykereskedői tevékenységgel is foglalkozik. Ekkor elképzelhető, hogy megtérülnek mindazon beruházások, amik a termelés intenzívebbé tétele érdekében elengedhetetlenek, de ebben az esetben sem lehet gyors megtérüléssel kalkulálni.

Mint a fontiekból látható, a tradicionális technológia sok elemében egyezik a magyarországi tógazdasági technológiával. Ezzel együtt, a megítélésünk szerint, nagyon komoly szakmai együttműködés lehetősége rejlik mögötte nem csak a gyakorlati szakemberek és a kutatók, de a helyi LEADER-akciócsoportok, illetve a szakképző intézmények szintjén is. A magyar és francia szakmai szereplők már létező, de inkább közvetett együttműködésének szorosabbra fűzésével európai szinten is nagyobb hangsúlyt lehet adni az édesvízi haltenyésztésnek különösen annak fényében, hogy a tengeri halászat jövője a tengerek ökoszisztémájának romlásával egyre komolyabb kérdéseket vet föl, amik egy részére az édesvízi akvakultúra fejlesztése érdemi választ adhat. További együttműködési lehetőség a földrajzi eredetvédelem, és a minőségi árujelzők területe, mivel magyar és francia oldalon egyaránt fölmerült ezek valamelyikének megszerzése.

Somogyi Norbert
Párizs

A kisebb méretű tábla a tó szélén

fölrattal a legforgalmasabb utak mellé. A táblakihelyezés célja egyértelműen az, hogy a vidék mezőgazdaságának sajátos és hagyományos elemét a helyben lakókkal, és az ide látogatókkal (elsősorban a turistákkal) minél hatékonyabban megismertessék. A közutak mellett elhelyezett táblák költségét a megyei és a régiós önkormányzat vállalta az 52 településre kiterjedő regionális fönnttartható fejlesztési terv keretében (CDDRA Avenir Dombes Saône).